

Tizennegyedik Nemzetközi Nyelvészeti Olimpia

Májszúr (India), 2016. július 25.–29.

Az egyéni verseny feladatainak megfejtése

1. Feladat A **bete'**, **dai'**, **naung**, **pano**, **sau** és **tama** szavak az utazás utolsó szakaszának irányát fejezik ki:

- **bete'** — folyón át;
- **dai'** — felfelé;
- **naung** — lefelé;
- **pano** — sima úton;
- **sau** — le a folyón;
- **tama** — fel a folyón.

Válaszok:

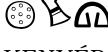

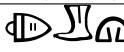

1. **Kahangang** faluban: **Lamaoä'** dai' di Palembang.
2. **Kombeng** faluban: **Lamaoä'** dai' di Palembang.
3. **Kota** faluban: **Lamaoä'** bete' di Bulung.
4. **Kota** faluban: **Lamaoä'** sau di Sohongang.
5. **Palempang** faluban: **Lamaoä'** naung di Bulung.
6. **Palempang** faluban: **Lamaoä'** sau di Kota.
7. **Palempang** faluban: **Lamaoä'** naung di Pahihuang.
8. **Bulung** faluban: **Lamaoä'** tama di Kota.
9. **Bulung** faluban: **Lamaoä'** naung di Pikung.
10. **Panampo** faluban: **Lamaoä'** pano di Kota.
11. **Pikung** faluban: **Lamaoä'** bete' di Bulung.
12. **Pikung** faluban: **Lamaoä'** tama di Kahangang.
13. **Pikung** faluban: **Lamaoä'** dai' di Panampo.
14. **Tamonseng** faluban: **Lamaoä'** bete' di Kahangang.
15. **Tamonseng** faluban: **Lamaoä'** dai' di Palembang.

2. Feladat Az írás iránya balról jobbra. A szavak háromféleképpen írhatók:

- szójellel;
- szótagjelekkel;
- szójellel és a szó hangzását részben vagy teljesen kifejező szótagjelekkel.

A mássalhangzó előtt álló **n-t** soha nem fejezi ki szótagjel.

(a)

1. runtiyas 'szarvas'	B. SZARVAS	H. SZARVAS-ya-s(a)
2. patis 'láb'	E. LÁB-s(a)	U. LÁB
3. harnisas 'erőd'	J. ha-ERŐD	O. ERŐD-ni-s(a)-s(a)
4. iziyanta 'csináltak'	F. i-zi-ya-ta	T. i-zi-ya-ta
5. turpis 'kenyér'	L. KENYÉR	W. KENYÉR-pi-s(a)
6. tarhunzas 'mennydörgés'	S. MENNYDÖRGÉS-hu-za-s(a)	V. ta-MENNYDÖRGÉS-s(a)
7. hawis 'juh'	C. ha-wa/wi-s(a)	K. JUH-ha-wa/wi-s(a)
8. sanawas 'jó'	I. s(a)-na-wa/wi-s(a)	Q. JÓ-wa/wi-s(a)
9. nimuwizas '(édes)fiú'	M. ni-mu-wa/wi-za-s(a)	Y. ni-(ÉDES)FIÚ-za-s(a)
10. zitis 'férfi'	D. FÉRFI	N. FÉRFI-ti-s(a)
11. piyanti 'adnak'	G. ADNI	P. ADNI-ya-ti
12. hantawatis 'király'	A. ha-ta-wa/wi-ti-s(a)	X. ha-ta-KIRÁLY
13. istaris 'kéz'	R. KÉZ	Z. i-KÉZ-s(a)

(b) 1. — tarhunzas 'mennydörgés'; 2. — nimuwizas '(édes)fiú'.

- (c) 1. — ta;
2. — KIRÁLY (hantawatis);
3. — wa, wi;
4. — ta;
5. — s(a);
6. — ti, LÁB (patis);
7. — zi, FÉRFI (zitis).

3. Feladat Szabályok:

- Szórend: S (O') O V
(S = alany, O' = részeshatározó, O = közvetlen tárgy, V = állítmány).

- főnév:

– TŐ

– szám:

* e. sz.: -∅

* t. sz.: $\begin{cases} -i & \text{mássalhangzó után} \\ -:cci & \text{magánhangzó után} \end{cases}$

– eset:

* S: -∅

* O', O: $\begin{cases} -:g & \text{magánhangzó után} \\ -gi & \text{zengőhang (szonoráns) után} \\ -ki & \text{zörejh hang (obstruens) után} \end{cases}$

- ige:

– idő (jelen idő **a-**, jövő idő **bi-**)

– TŐ

– valaki részére: 'adni' (az első személynek: **dem**, a második vagy harmadik személynek: **tir**)

tárgy:	e. sz.	t. sz.
O', ha van	-∅	-ccir (-C > ∅ -ccir)
különben O	-∅	-ir

– idő: múlt idő **-s**, jelen idő/jövő idő **-r** (r > d | n __)

– alany: e. sz. 1. sz. **-i**, t. sz. 1. sz./e. sz. 3. sz. **-u**, t. sz. 3. sz. **-a**

- (a) 1. **magasi argi ajomirra.**
A tolvajok ütnek minket.
2. **ay kanarri:g ba:bki alletirsi.**
Megjavítottam az ajtót a szomszéd részére.
3. **hanu tirti:g elirsu.**
A számár megtalálta a tulajdonosokat.
4. **tirti argi kamgi de:ccirsa.**
A tulajdonosok odaadták nekünk a tevét.
5. **ay darbadki bija:ndi.**
Meg fogom vásárolni a tyúkot.
- (b) 6. *A szomszédok odaadják a nyakláncot a tulajdonosnak.*
kanarri:cci tirtki beyye:g atirra.
7. *A fiatalember megvásárolta részünkre a kutyát.*
jahal argi walgi ja:nde:ccirsu.
8. *El fogjuk őt lopni.*
ar mangi bima:gru.
9. *A tulajdonosok megütötték a tolvajokat.*
tirti magasi:g jomirsa.
10. *A kutyák megtalálták a tyúkokat a gyáva részére.*
wali sarka:ygi darbadi:g eltirsa.

4. Feladat

- (a)
1. gu-na vaala	víz- ____ birtokos kenu	c. <i>kenu</i>
2. ka'ik	kép/árnyék	g. <i>kép, árnyék</i>
3. ka'ik-gu	kép+víz	j. <i>tűkőr</i>
4. kla-wun	kapni- ____ e. sz. 1. sz.	i. <i>kaptam</i>
5. laavu	banán	a. <i>banán</i>
6. laavu-ga vi'	könyv+látni	n. <i>olvasni</i>
7. laavu-ga	banán+levél	d. <i>könyv</i>
8. ni'bu	föld	o. <i>föld</i>
9. ni'bu-na vaala	föld- ____ birtokos kenu	h. <i>gépkocsi</i>
10. nya-ka'ik	nap (égitest)+kép	l. <i>óra (időmérő)</i>
11. vi	dárda	m. <i>dárda</i>
12. vi'-wun	látni- ____ e. sz. 1. sz.	k. <i>láttam</i>
13. walini'ba-na bâk	fehér emberek- ____ birtokos disznó	b. <i>tehén</i>
14. walini'ba-na gu	fehér emberek- ____ birtokos víz	e. <i>szénsavas ital, szesz</i>
15. walini'ba-na vi	fehér emberek- ____ birtokos dárda	f. <i>puska</i>
- (b)
1. **vaala** — *kenu*
 2. **gu** — *víz*
 3. **vi'** — *látni*

A **vaala** szó a **guna vaala** 'kenu' szinonimája. A későbbi **guna vaala** (szó szerint 'vízikenu') kifejezés azért jött létre, mert az iatmulok megismerkedtek az autókkal (és a repülőgépekkel), és a **vaala** jelentése lassan kiterjedni kezdett.

- (c) 1. *disznó* — **bâk**
 2. *banánlevél* \equiv *könyv* — **laavuga** (az alak és az anyag hasonlósága miatt)
 3. *nap (égitest)* — **nya**
 4. *fehér emberek* — **walini'ba**

5. Feladat A feladatban levő szóalakok többől és legfeljebb három toldalékból állnak. Minden toldalék az előző magánhangzó kiesését okozhatja:

	birtokos	eset	
orális toldalékok	-p'a -sa	-p'a -t'a	-psa -txi
	mindig kilöki a magánhangzót	kilöki a magánhangzót, ha az más toldalékhoz tartozik, de otthagyják, ha a tőhöz tartozik	
nazális toldalékok	-nha, -ma	-na	
	kilöki a magánhangzót, ha megtartják a magukét, de otthagyják, ha feladják a magukét		

Válaszok:

- (a) 1. **utnhantxi** — *házamban-e?*
 2. **yapp'psa** — *mezője is*
 3. **yapup'psa** — *mezőn át is*
- (b) 4. **sziklánk₁₊₂** — **qaqsa**
 5. *sarkodban* — **chushumna**
 6. *sarkodban is* — **chushmanpsa**
 7. *sarkodból is* — **chushumt'psa**
 8. *barlangból-e?* — **aq'it'txi**
 9. *ház-e?* — **utatxi**